

## MUZIKAAL MEESTERWERK Veel prominente gasten wonen de Matthäus Passion in Leidse Pieterskerk bij



**Leiden** ■ Premier Mark Rutte was er dit jaar niet bij. De minister-president is een groot liefhebber van de Matthäus Passion, maar moet zijn aandacht verdelen over de Matthäus-steden Leiden, Naarden en Delft. Vorig jaar woonde hij het muzikale meesterwerk van Johann Sebastian Bach bij in de Leidse Pieterskerk en dus luisterde hij nu elders. Het kabinet werd vrijdag in de Pieterskerk vertegenwoordigd

door minister Kajsa Ollongren (defensie). Zij was bepaald niet de enige prominente gast die kwam luisteren hoe het Nederlands Kamerkoor en het Residentie Orkest het passieverhaal ten gehore brachten in Leiden. Ook Thom de Graaf, vicepresident van de Raad van State, Martin Bosma, vicevoorzitter van de Tweede Kamer en Ben Knapen, fractievoorzitter van het CDA in de Eerste Kamer, waren van de partij.

Daarnaast ontving Henri Lenferink voor de laatste keer als gastheer vertegenwoordigers van de Universiteit Leiden, het LUMC, Hogeschool Leiden, de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de Nederlandse Bank en andere instanties. De opbrengst van het concert komt ten goede aan het onderhoud van de Pieterskerk.

FOTO PETER FRANKEN

# Matthew Halls reikt ons met koor en orkest nieuwe perspectieven aan in Matthäus

'We zijn hier bij elkaar in de stille week: daarom verzoeken we u niet te klappen'. Wát een zegen dat de Pieterskerk deze traditie handhaaft. Dat je gewoon stil mag zijn na het indrukwekkendst getoonzette lijdensverhaal allertijden. Dat hebben we allemaal op z'n tijd nodig.

Het Nederlands Kamerkoor met het Residentie Orkest o.l.v. Matthew Halls is opnieuw in staat om van uit andere invalshoeken Bachs Matthäus te belichten. Met een luttel aantal VIPs op de voorste rijen van een bomvolle Pieterskerk (de grote rest zal zich gespoed hebben naar Naarden of Delft) grijpen de eerste harmonieën, de lange donkere baslijn je meteen naar de strot. Als een veer zwenken de strofen 'Kommt ihr Töchter helft mir klagen' bijna troostrijk rond, waardoorheen scherp en doordringend 'was, wie, wohin' prikken. Dit jaar lijkt emotie, drama, gevoel weer te 'mogen'. Bij koor, orkest en solisten heeft dat

bepaald meerwaarde. Maar wanneer de Evangelist daar te veel gebruik van maakt, werkt dat storend. Natuurlijk mag/moet hij inhoudelijk zingen (zoals Thomas van Luyn dat gisteravond indrukwekkend deed in 'The Passion'). Echter, de dramatiek die Joshua Ellicott in zijn fantastisch soepele stem legde, was wat mij betreft ver over de top, onophoudelijk flakkerend, flitsend, melodramatisch. Dat is weggelegd voor solisten die hun ziel en zaligheid mogen etaleren. In tegenstelling tot de evangelist houdt Joshua Ellicott als Jezus zich aanvankelijk onbewogen, maar geeft zijn diepste gevoelens pas onvoorwaardelijk prijs in 'Meine Seele ist betrübt bis an der Tod'. Waar de droefheid zich verschuilt in een wonderschoon wazige klankkleur.

Wat eveneens anders geïnterpreteerd, anders gekleurd wordt, zijn de koralen. Matthew Halls kiest voor uitgesproken lange fermates in de slotstrofen. Dat maakt de meeste indruk in het laatste koraal 'Wenn ich einmal soll scheiden'. De



## Muziek

Nederlands Kamerkoor en Residentie Orkest o.l.v. Matthew Halls, met Joshua Ellicott (tenor, evangelist), Lisandro Abadie (bas, Christuspartij), Louise Kemény (sopraan), Olivia Vermeulen (alt), Ilker Arcayürek (tenor), Stephan Loges (bas) en Haags Matrozenkoor. Gehoord 7 april, Pieterskerk, Leiden.

'Angst und Pein' gaat je door merg en been. Zo ook al in de laatste zin van koraal 21 'Erkenne mich mein Hüter', waarin Zijn geest ons voorziet van hemelse vreugde. Meteen gevolgd door het koraal, 'Ich will hier bei dir stehen', schaduwrijk als een boom, vol contrasterende kleuren. Ook die lang aangehouden toon in het laatste woord 'zu-

gerich t'è' uit 'O Haupt voll Blut und Wunden' blijft hartverscheurend resoneren.

De spanning wordt huiveringwekkend subtiel opgevoerd wanneer sopraan en alt Louise Kemény en Olivia Vermeulen de bliksem en donder smartelijk inleiden 'So ist mein Jesus nun gefangen'.

Het Haags Matrozenkoor heeft begin- en slotkoor van het eerste deel, inclusief koralen, wel eens met méér jeugdige élan, meer kwartsheldere sprankeling gezongen dan in deze uitvoering, wat de frisse inzet van deze jonge lichtmatrozen niet wegneemt.

## Bloedwarm

Fluit, hobo da caccia en sopraan zijn als een drieënheid bloedwarm op elkaar ingespeeld in 'Aus Liebe will mein Heiland sterben'. Beide orkesten vieren hun hoogtepunten. Als zwaardsteken zo fel en indringend onderstreept orkest II het recitatief 'Erbarme es Gott' waarop de aria 'Können Tränen meiner Wangen' prachtig glijdend unisono wordt geïntroduceerd.

Spot en grootspraak spatten ervan af als Koor I Jezus toeschreeuwt: Als je dan God bent, daal dan af van dat kruis!

Van de solisten steken bas Stephan Loges en tenor Ilker Arcayürek hun hoofd boven het muzikale maaiveld. Vol emotie, helderheid en diepgang laat de tenor een gekweld hart sidderen van smart. Bij de bas voel je rust én berusting in 'Am Abend da es kühle war'. Matthew Halls dirigeert hier orkest I alsof hij 'Die Taube mit ein Ölblatt in den Mund' uitnodigend de Pieterskerk in wenkt 'O, schöne Zeit!'

Welhaast als een opluchting klinkt het slotkoor, hè hè, we mogen ons eindelijk neerzetten om het graf, we mogen wenen uit de grond van ons hart, wellicht iets te veel aangezet 'Ruhe sanfte, sanfte Ruh'.

Ook nu weer dringt deze warme, bijna romantische uitvoering doodse stilte af; dat lijkt me ten diepste de enige optie.

Lidy van der Spek